

Przedmiotowy system oceniania z języka niemieckiego

dla liceum ogólnokształcącego,
liceum profilowanego i technikum

Program nauczania DKOS-5002-20/06

Podręcznik: ***Direkt 2a, 2b***
zakres podstawowy

Kontrola i ocenianie osiągnięć uczniów klasy drugiej będą przebiegały podobnie jak w pierwszej klasie. Zmieni i rozszerzy się wachlarz tematów, technik sprawdzania ich opanowania i wymagania.

W drugiej klasie uczeń ugruntuje zdobyte i pozna nowe wiadomości i umiejętności językowe w zakresie podstawowych sprawności.

Przedmiotowy system oceniania z języka niemieckiego pomoże uczniom i nauczycielom sformułować spójny i sprawiedliwy system oceniania dostosowany do wewnętrznych możliwości szkoły, wymiaru godzin, możliwości uczniów.

PSO jest propozycją regulacji oceniania z języka niemieckiego i może być modyfikowany i ulepszany w zależności od potrzeb.

Oceniane będą cztery podstawowe sprawności językowe zgodnie z wymaganiami egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym:

- rozumienie tekstu czytanego
- rozumienie ze słuchu
- pisanie
- mówienie.

Sprawności te oceniane będą w ramach następujących zakresów tematycznych:

- człowiek (wygląd zewnętrzny i ubranie, cechy charakteru, uczucia i emocje)
- zdrowie (choroby, dolegliwości, leczenie, uzależnienia)
- sport (popularne dyscypliny)
- niepełnosprawność w szkole
- podróżowanie i turystyka (środki transportu, świat przyrody)
- wypadki i awarie w podróży
- państwo i społeczeństwo (konflikty międzynarodowe)
- wydarzenia polityczne
- zawody (czynności, zalety i wady różnych zawodów)
- życie rodzinne i towarzyskie (okresy życia, szkoła, czas wolny)
- życie zawodowe (praca, warunki, formy zatrudnienia)
- odkrycia naukowe i wynalazki
- przyszłość osobista i świata.

Uczeń będzie rozwijał dotychczasowe umiejętności gramatyczne i poznawał nowe struktury i zagadnienia:

- pozostałe czasowniki modalne
- tryb rozkazujący czasownika
- przyimek *seit*
- przymyki z biernikiem lub celownikiem
- przymiotnik w roli przydawki
- odmiana słaba rzeczownika
- czas przeszły *Präteritum* czasowników *haben* i *sein*, modalnych, regularnych i nieregularnych
- czas przeszły *Perfekt*
- szyk zdania podrzędnie złożonego
- zdanie okolicznikowe celu
- konstrukcja bezokolicznikowa z *um...zu*
- zdanie przyzwalające z *obwohl* i *trotzdem*
- stopniowanie przymiotników
- odmiana rzeczownika (dopełniacz)
- zdania czasowe z *wenn*, *als*, *nachdem*, *bevor* i *während*.

Kontrola pisemna może mieć formę zapowiedzianych krótkich i dłuższych sprawdzianów po zrealizowaniu określonej partii materiału, testu sprawdzającego leksykę i gramatykę na koniec każdego rozdziału, jak i kompleksowych sprawdzianów na zakończenie semestru czy roku nauki.

Direkt 2a i 2b zapoznaje uczniów z technikami kontroli opanowania materiału w części ćwiczeniowej, w testach samooceny *Wie weit bist du jetzt* i treningu sprawności językowych (*ABI*) *Fertigkeitstraining* na końcu każdego tomu.

Techniki sprawdzające w poszczególnych zadaniach i sprawnościach są typowe dla egzaminu maturalnego.

Sprawności językowe

Sprawność rozumienia tekstu czytanego sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- wielokrotny wybór
- prawda / fałsz
- odpowiedzi na pytania do tekstu
- przyporządkowywanie pytań do odpowiedzi
- porządkowanie fragmentów tekstu w kolejności występowania
- dopasowywanie fragmentu tekstu do tytułu
- uzupełnianie tabeli w oparciu o przeczytany tekst
- przyporządkowywanie informacji do rysunków
- przyporządkowywanie wypowiedzi do odpowiednich osób
- uzupełnianie brakujących informacji w lukach.

Kryteria oceny sprawności rozumienia tekstu czytanego

Uczeń powinien rozumieć tekst czytany globalnie, selektywnie i szczegółowo. Teksty przeznaczone do czytania w klasie drugiej liceum i technikum to krótkie teksty informacyjne i użytkowe. Sprawność rozumienia tekstu czytanego może być oceniana osobno lub łączona ze sprawnością pisania lub mówienia.

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- w pełni rozumie teksty bogate pod względem treści i zróżnicowane pod względem struktur morfo-syntaktycznych
- określa główną myśl tekstu, przewodnie myśli poszczególnych części tych tekstów oraz intencje autora
- sprawnie znajduje szukane informacje szczegółowe w tekstach
- dobrze rozumie ogólny sens skróconych tekstów autentycznych z różnych źródeł oraz krótkich tekstów literackich.

Na ocenę **dobry** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- dobrze rozumie ogólnie większość tekstów zróżnicowanych pod względem treści i struktur morfo-syntaktycznych
- określa ich główną myśl oraz dobrze radzi sobie z poszczególnymi fragmentami tekstu
- znajduje większość potrzebnych informacji szczegółowych w tekstach
- rozumie ogólny sens skróconych tekstów autentycznych z różnych źródeł oraz prostych tekstów literackich.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- rozumie ogólnie dużą część prostych tekstów mało zróżnicowanych pod względem treści i struktur morfo-syntaktycznych
- poprawnie określa ich główną myśl oraz większość myśli poszczególnych fragmentów tekstu
- znajduje sporo potrzebnych informacji szczegółowych w tekstach
- rozumie ogólny sens dużej części uproszczonych tekstów autentycznych.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- rozumie tylko niektóre proste teksty informacyjne
- z trudem określa ich główną myśl oraz myśli poszczególnych fragmentów tekstów
- znajduje tylko niektóre potrzebne informacje szczegółowe w tekście
- rozumie ogólny sens tylko niektórych bardzo uproszczonych tekstów autentycznych.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- rozumie jedynie bardzo słabo proste teksty
- sporadycznie znajduje informacje szczegółowe w tekście
- z trudem rozumie ogólny sens bardzo uproszczonych tekstów autentycznych.

Uczeń dyslektyczny pracuje wolniej z tekstem czytanim. Może mieć problemy ze zrozumieniem polecenia i właściwym zapisem rozwiązania. Powinien mieć zatem więcej czasu na przeczytanie i rozwiązanie zadań do tekstu.

Sprawność rozumienia ze słuchu sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- wielokrotny wybór
- prawda / fałsz
- odpowiedzi na pytania do tekstu
- porządkowanie wydarzeń chronologicznie
- przyporządkowywanie pytań do odpowiedzi
- przyporządkowywanie wypowiedzi do osób
- dopasowywanie informacji do zdjęć
- uzupełnianie brakujących informacji
- uzupełnianie luk w tekście.

Kryteria oceny sprawności rozumienia ze słuchu

Uczeń powinien rozumieć tekst słuchany globalnie, selektywnie i szczegółowo. Teksty przeznaczone do słuchania ze zrozumieniem w klasie drugiej liceum i technikum to teksty dialogowe, wiadomości radiowe, wywiady, reklamy. Sprawność słuchania może być oceniana osobno lub łączona ze sprawnością pisania lub mówienia.

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie rozumienia ze słuchu uczniów:

- w pełni rozumie wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w różnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie ogólny sens prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- sprawnie znajduje szukane informacje szczegółowe w tekstach słuchanych
- dobrze rozumie język nauczyciela, jego polecenia i instrukcje na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dobry** w zakresie rozumienia ze słuchu uczniów:

- rozumie wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie ogólny sens większości prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- sprawnie znajduje szukane informacje szczegółowe w prostych tekstach słuchanych
- rozumie język nauczyciela, jego polecenia i instrukcje na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie rozumienia ze słuchu uczniów:

- rozumie dużą część wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie ogólny sens dużej części prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- znajduje dużą część szukanych informacji szczegółowych w prostych tekstach słuchanych
- rozumie dużą część poleceń i instrukcji nauczyciela na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie rozumienia ze słuchu uczniów:

- rozumie ogólnie tylko część wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie ogólny sens niektórych części prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- znajduje niektóre informacje szczegółowe w prostych tekstach słuchanych
- rozumie część poleceń i instrukcji nauczyciela na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie rozumienia ze słuchu uczniów:

- rozumie ogólnie niewielką część wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie niewielką część prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- znajduje pojedyncze informacje szczegółowe w prostych tekstach słuchanych
- rozumie nieliczne proste polecenia i instrukcje nauczyciela na lekcji.

Ocena za opanowanie sprawności rozumienia tekstu **czytanego i rozumienia ze słuchu** zależy od liczby i jakości wykonanych zadań.

Na oceny niższe wystarczy wykonać zadania łatwiejsze nie wymagające tworzenia własnego tekstu.

Aby otrzymać ocenę dobrą i bardzo dobrą należy oprócz zadań łatwiejszych wykonać również zadania półotwarte i otwarte, które wymagają przetworzenia tekstu, zastosowania innych wrażeń, wyciągnięcia wniosków.

Zadania punktowane będą w systemie 0-1.

Uczeń dyslektyczny powinien mieć więcej czasu na wykonanie zadania.

Sprawność mówienia

Sprawność mówienia sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- zasięganie i udzielanie informacji
- odgrywanie ról
- tworzenie dialogów
- relacjonowanie wydarzeń
- prowadzenie rozmowy sterowanej
- opisywanie ilustracji
- interpretowanie
- wyrażanie opinii
- uzasadnianie
- negocjowanie
- argumentowanie.

Kryteria oceny sprawności mówienia

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela interesującej wypowiedzi zawierającej bogate słownictwo i frazeologię na danym poziomie, co pozwala na pełny przekaz treści
- w wypowiedzi dokonuje wielostronnego ujęcia tematu
- prezentuje wypowiedź płynną i poprawną pod względem fonetycznym i gramatycznym
- popełnia bardzo sporadycznie błędy nie zakłócające w żaden sposób komunikacji.

Na ocenę **dobry** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela wypowiedzi zawierającej dobry poziom słownictwa i struktur morfosyntaktycznych, co pozwala na przekaz większości wymaganych informacji
- prezentuje wypowiedź interesującą i zgodną z tematem, zasadniczo poprawną fonetycznie
- prezentuje wypowiedź płynną z nielicznymi usterkami gramatycznymi
- wypowiedź może zawierać bardzo sporadyczne błędy nie zakłócające w żaden sposób komunikacji.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela wypowiedzi zawierającej podstawowe słownictwo i struktury morfosyntaktyczne, co pozwala na przekaz zasadniczej części wymaganych informacji
- w wypowiedzi dokonuje dość ciekawego przekazu treści
- prezentuje wypowiedź płynną w dużym stopniu wspomaganą przez nauczyciela
- popełnia błędy gramatyczne i fonetyczne, które nie ograniczają pełnego zrozumienia wypowiedzi i komunikacji.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela wypowiedzi zawierającej ubogie słownictwo i bardzo proste struktury językowe, co pozwala na przekaz nielicznych wymaganych informacji
- w wypowiedzi ujmuje temat bardzo lakonicznie
- prezentuje wypowiedź wspomaganą w dużym stopniu przez pytania nauczyciela
- popełnia liczne błędy gramatyczne, świadczące o nieznanym niektórych struktur i błędy fonetyczne, które ograniczają pełne zrozumienie wypowiedzi i komunikacji.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela wypowiedzi zawierającej bardzo ograniczone słownictwo i bardzo nieporadne struktury językowe, co nie pozwala na przekaz wymaganych informacji
- udziela nie zrozumiałych odpowiedzi i zadaje pytania niezgodne z tematem
- prezentuje wypowiedź chaotyczną wspomaganą w dużym stopniu przez nauczyciela
- popełnia bardzo liczne błędy gramatyczne, świadczące o nieznanym struktur i błędy fonetyczne, które uniemożliwiają lub ograniczają pełne zrozumienie wypowiedzi i komunikacji.

Sprawność pisania można rozwijać osobno lub w połączeniu z innymi sprawnościami, np. czytaniem i słuchaniem. Uwzględnia pisanie krótkich i dłuższych tekstów wymaganych na egzaminie maturalnym. Sprawdzane jest za pomocą następujących technik:

- uzupełnianie ankiet, formularzy i kwestionariuszy
- przekazywanie wiadomości pisemnej
- pisanie życzeń, pozdrowień, zaproszeń, ogłoszeń i.in.
- pisanie listów, np. list prywatnego, listu formalnego
- pisanie swobodnej dłuższej wypowiedzi pisemnej na zadany temat.

Kryteria oceny sprawności pisania

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie pisania uczeń:

- formułuje wypowiedzi zgodne z tematem, bogate i oryginalne pod względem treści i formy oraz objętości
- prezentuje w swoich wypowiedziach wyraźną logikę, harmonię i spójność
- używa właściwie dobranego słownictwa, zwrotów idiomatycznych i struktur gramatycznych
- popełnia bardzo sporadycznie błędy gramatyczne i leksykalne, nie zakłócające komunikacji oraz nieliczne błędy w pisowni nie zmieniające znaczenia wyrazu
- stosuje poprawną interpunkcję.

Na ocenę **dobry** w zakresie pisania uczeń:

- formułuje wypowiedzi zgodne z tematem, dość bogate i ciekawe pod względem treści i formy, zawierające dopuszczalne uchybienia formalne
- prezentuje w większości swoich wypowiedzi logikę i spójność
- używa odpowiednich wyrażen i konstrukcji wymaganych dla tekstów użytkowych
- popełnia niewielkie uchybienia gramatyczne i leksykalne, nie zakłócające komunikacji oraz nieliczne błędy w pisowni nie zmieniające znaczenia wyrazu
- stosuje w zasadzie poprawą interpunkcję.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie pisania uczeń:

- formułuje spójne pod względem treści i spełniające część istotnych warunków dla danej formy wypowiedzi nie zawsze mieszczące się w granicach normy
- stosuje liczne powtórzenia leksykalne i mało urozmaicone struktury
- na ogół prezentuje w swoich wypowiedziach logikę
- redagując teksty użytkowe nie zawsze podaje wszystkie informacje i dobiera trafnie argumenty
- popełnia dość liczne błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne zakłócające częściowo komunikację.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie pisania uczeń:

- formułuje wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną i chaotyczną częściowo niezgodną z tematem, nie mieszczącą się w granicach podanej normy
- stosuje ubogie słownictwo, liczne powtórzenia leksykalne i mało urozmaicone struktury
- prezentuje wypowiedzi pisemne ogólnikowe i nielogiczne
- redaguje teksty użytkowe nie spełniające wszystkich warunków dotyczących formy pomija niektóre informacje i argumenty
- popełnia bardzo liczne błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne zakłócające znacznie komunikację.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie pisania uczeń:

- tworzy wypowiedź pozbawioną całkowicie logiki, niespójną, nie na temat, niezgodną z wymogami formy

- stosuje bardzo liczne powtórzenia leksykalne i wąski zakres struktur gramatycznych
- w swoich wypowiedziach popełnia rażąco błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu wymagają indywidualnego traktowania i stawiania im stosownych wymagań. Powinni być częściej oceniani na podstawie wypowiedzi ustnych. Błędy w pisowni, ortograficzne i interpunkcyjne nie powinny być oceniane. Powinni mieć możliwość dłuższego pisania prac pisemnych, a także korzystanie w miarę potrzeby z komputera.

UWAGA:

W powyższych kryteriach nie uwzględniono **oceny celującej**. Uczeń może ją otrzymać jeśli spełni wszystkie kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto wyróżnia się w kilku zakresach na terenie klasy czy szkoły, bierze udział w konkursach, olimpiadach przedmiotowych, wykonuje dodatkowe określone przez nauczyciele zadania czy projekty.